

Sygn. akt *II C 1795/17*

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 21 listopada 2017 r.

Sąd Rejonowy Szczecin-Centrum w Szczecinie II Wydział Cywilny

w składzie następującym:

Przewodniczący:	SSR Monika Rabięga
Protokolant:	sekretarz sądowy Katarzyna Szymczak

po rozpoznaniu w dniu 21 listopada 2017 r. w Szczecinie

na rozprawie

sprawy z powództwa Zakładu Ubezpieczeń Społecznych w W.

przeciwko M. P. (1)

o zapłatę

oddala powództwo

Sygn. akt II C 1795/17

UZASADNIENIE

Pozwem z dnia 24 lutego 2017 roku powód Zakład Ubezpieczeń Społecznych z siedzibą w W. Oddział w E. wniósł o zasądzenie od pozwanej Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym Szczecin-Centrum w Szczecinie M. P. (1) kwoty 74,38 złotych wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie liczonymi od kwoty 37,19 złotych od dnia 18 sierpnia 2015 roku do dnia zapłaty i od kwoty 37,19 złotych od dnia 5 września 2015 roku do dnia zapłaty. Jednocześnie powód wniósł o zasądzenie od pozwanej kosztów procesu.

W uzasadnieniu powyższego żądania wskazano, iż pozwana jako komornik sądowy złożyła do powoda wnioski o udostępnienie danych ze zbiorów ZUS w sprawach prowadzonych pod sygnaturami KM 2694/15 i KM 3117/15 i dotyczących odpowiednio osób M. P. (2) i M. O.. Powód wykonując ustawowy obowiązek udzielił komornikowi żądanej przez niego informacji za co wystawił rachunki nr (...) i naliczył stosowną, podwójną opłatę w wysokości 161,88 złotych. Komornik uiścił jedynie połowę tej kwoty. Zdaniem strony powodowej prawidłowym było naliczenie podwójnej opłaty za jednego dłużnika – w zakresie informacji o dłużniku i informacji o płatniku jego składek.

W dniu 10 sierpnia 2017 roku referendarz sądowy w Sądzie Rejonowym Szczecin-Centrum w Szczecinie wydał nakaz zapłaty w postępowaniu upominawczym, zgodnie z żądaniem powoda.

Pozwana M. P. (1) zaskarżyła ww. nakaz zapłaty, wnosząc o oddalenie powództwa w całości. Pozwana zakwestionowała zasadność naliczania przez powoda wskazanych w pozwie podwójnych opłat za udzielenie informacji dotyczącej

jednego dłużnika, w sytuacji, gdy z danych powoda wynika, że z kontem ubezpieczonego związany jest więcej niż jeden płatnik.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

Wnioskami z dnia 28 lipca 2015 roku i 18 sierpnia 2015 roku pozwana Komornik Sądowy przy Sądzie Rejonowym Szczecin – Centrum w Szczecinie M. P. (1) zwróciła się do powoda Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w E. o udzielenie, na podstawie zasobów informacyjnych ZUS, informacji odnośnie dłużników M. P. (2) i M. O., w związku z prowadzonymi przeciwko nim postępowaniami egzekucyjnymi w sprawach o sygnaturze odpowiednio KM 2694/15 i KM 31117/15.

Bezsporne, a nadto dowód:

- wniosek z dnia 28 lipca 2015 roku, k. 5-5 verte;
- wniosek z dnia 18 sierpnia 2015 roku, k. 9-9 verte;

Pismem z dnia 3 sierpnia 2015 roku Zakład Ubezpieczeń Społecznych udzielił Komornikowi odpowiedzi na wniosek dotyczący M. P. (2). Za udzielenie informacji powód wystawił pozwanej rachunek nr (...) z dnia 3 sierpnia 2015 roku opiewający na kwotę 80,94 złotych z terminem zapłaty do dnia 17 sierpnia 2015 roku. Pozwana uregulowała powyższy rachunek jedynie do kwoty 43,75 złotych.

Pismem z dnia 21 sierpnia 2015 roku Zakład Ubezpieczeń Społecznych udzielił Komornikowi odpowiedzi na wniosek dotyczący M. O.. Za udzielenie informacji powód wystawił pozwanej rachunek nr (...) z dnia 21 sierpnia 2015 roku opiewający na kwotę 80,94 złotych z terminem zapłaty do dnia 4 września 2015 roku. Pozwana uregulowała powyższy rachunek jedynie do kwoty 43,75 złotych.

Bezsporne, a nadto dowód:

- pismo powoda z dnia 3 sierpnia 2015 roku, k. 6;
- urzędowe poświadczenie doręczenia, k. 7;
- rachunek z dnia 21 sierpnia 2015 roku, k. 8;
- pismo powoda z dnia 21 sierpnia 2015 roku, k. 10;
- rachunek z dnia 3 sierpnia 2015 roku, k. 11;

Pismem z dnia 14 marca 2016 roku powód wystosował do pozwanej ostateczne wezwanie do zapłaty dotyczące kwot po 37,19 złotych tytułem niedopłat do rachunków za udzielenie informacji w ramach spraw o sygnaturach KM 2694/15 i KM 31117/15.

Bezsporne, a nadto dowód:

- wezwanie do zapłaty z dnia 14 marca 2016 roku, k. 12.

Sąd zważył, co następuje:

Powództwo okazało się bezzasadne.

Na wstępie niniejszych rozważań stwierdzić należało, iż ustalony w sprawie stan faktyczny był pomiędzy stronami w zasadzie bezsporny, a dodatkowo znalazł potwierdzenie w złożonych wraz z pozwem dokumentach.

Stosownie do art. 2. ust. 5 i 9 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 roku o komornikach sądowych i egzekucji organy administracji publicznej, urzędy skarbowe, organy rentowe, o których mowa w art. 476 § 4 ustawy z dnia 17 listopada 1964 r. – Kodeks postępowania cywilnego (Dz. U. Nr 43, poz. 296, z późn. zm.), banki, spółdzielcze kasy oszczędnościowo-kredytowe, podmioty prowadzące działalność maklerską, organy spółdzielni mieszkaniowych, zarządy wspólnot mieszkaniowych, inne podmioty zarządzające mieszkaniami i lokalami użytkowymi, jak również inne instytucje są obowiązane na pisemne żądanie komornika udzielić mu informacji niezbędnych do prawidłowego prowadzenia postępowania egzekucyjnego, wykonania postanowienia o udzieleniu zabezpieczenia oraz wykonania innych czynności wchodzących w zakres jego ustawowych zadań, w szczególności dotyczące stanu majątkowego dłużnika oraz umożliwiających identyfikację składników jego majątku. Opłata za uiszczenie ww. informacji winna być uiszczona przez komornika sądowego po jej udzieleniu, na wezwanie podmiotu udzielającego informacji.

Zgodnie z art. 39 ust. 1 ust. 2 pkt 7 ww. ustawy komornikowi należy się zwrot wydatków gotówkowych poniesionych w toku egzekucji tylko w zakresie określonym ustawą. Wydatkami, o których mowa w ust. 1. są koszty uzyskiwania informacji niezbędnych do prowadzenia postępowania egzekucyjnego lub wykonania postanowienia o udzieleniu zabezpieczenia. Art. 40 ustawy stanowi, że na pokrycie wydatków, o których mowa w art. 39, komornik może żądać zaliczki od strony lub innego uczestnika postępowania, który wniósł o dokonanie czynności, uzależniając czynność od jej uiszczenia. Sąd rejonowy, przy którym działa komornik, przekazuje komornikowi sumy niezbędne na pokrycie wydatków w sprawach osób zwolnionych w tym zakresie od kosztów sądowych. Stosownie do treści art. 41 ustawy czynność, w związku z którą komornik zażądał zaliczki na pokrycie wydatków, należy podjąć niezwłocznie, nie później jednak niż w terminie 7 dni od dnia uiszczenia zaliczki. Komornik obowiązany jest rozliczyć zaliczkę w terminie miesiąca od dnia poczynienia wydatków, na które była przeznaczona, i zwrócić jej niewykorzystaną część. Jeżeli skutkiem wcześniejszego ukończenia postępowania lub z innych przyczyn opłacona zaliczkowo czynność w ogóle nie została dokonana, termin miesięczny biegnie od dnia ukończenia postępowania lub zaistnienia przyczyn niedokonania czynności. W tym celu komornik wydaje postanowienie, którym określa w szczególności: stronę lub innego uczestnika postępowania, który uiścił zaliczkę i jej wysokość, czynności, na poczet których pobrano zaliczkę, ze wskazaniem daty ich dokonania, kwoty zaliczki zaliczone na pokrycie poszczególnych czynności, z jednoczesnym wskazaniem sposobu i podstaw ich wyliczenia oraz kwotę podlegającą zwrotowi i oznaczenie osoby, na rzecz której zwrot ma nastąpić.

Po pierwsze podkreślenia wymaga, iż nie ulega wątpliwości, że opłaty, których powód dochodził w niniejszym postępowaniu, zaliczają się do wydatków poniesionych w toku egzekucji, zgodnie z art. 39 ww. ustawy, a w konsekwencji do kosztów egzekucji – na podstawie art. 770 k.p.c., zgodnie z którym dłużnik powinien zwrócić wierzycielowi koszty niezbędne do celowego przeprowadzenia egzekucji. Słusznie bowiem wskazał pełnomocnik powoda, iż przepisy prawa dają powodowi uprawnienie do odpłatnego udzielania informacji organom egzekucyjnym. Co jednak istotne, a czego nie zauważył pełnomocnik powoda, koszty postępowania egzekucyjnego – jak wskazano powyżej, również koszty udzielonych przez inne podmioty informacji – winny być ustalone i zaspokojone w postępowaniu egzekucyjnym, w trakcie którego wyniknęły, nie natomiast w drodze cywilnej, poza postępowaniem egzekucyjnym i po jego zakończeniu.

Analogiczny pogląd prawny wyraził już wcześniej Sąd Okręgowy w Szczecinie konstatując, iż: „w ocenie Sądu Okręgowego z art. 770 k.p.c. wynika jednakże, że celowe koszty egzekucyjne, w tym wydatki w postaci spornych opłat za udzielenie informacji przez powoda na wezwanie komornika sądowego, powinny być ustalone i zaspokojone w postępowaniu egzekucyjnym, z którego wynikły. Nie mogą być natomiast ustalone czy dochodzone w innym postępowaniu, w tym jak w niniejszej sprawie, w odrębnej sprawie z powództwa o zapłatę wytoczonego przez podmiot udzielający informacji przeciwko osobie sprawującej funkcję komornika sądowego” (por. uzasadnienie wyroku Sądu Okręgowego w Szczecinie, sygn. akt II Ca 1234/13).

Podobnie stwierdził Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 14 czerwca 1973 roku, wskazując, iż: „z art. 770 k.p.c. wypływa wniosek, że celowe koszty egzekucyjne powinny być ustalone w postępowaniu egzekucyjnym, z którego wynikły. Nie mogą być natomiast ustalone w innym postępowaniu” (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 14 czerwca 1973 roku, sygn. akt: I CR 250/73). Podkreślenia wymaga jednak, że koszty postępowania egzekucyjnego mogą być ustalone

wyłącznie w tym postępowaniu, w którym powstały, co wyklucza możliwość ich ustalenia w jakimkolwiek innym postępowaniu (por. postanowienie Sądu Okręgowego w Poznaniu z dnia 18 lutego 2014 r., sygn. akt II Cz 2176/13).

Zdaniem Sądu orzekającego powód winien zatem zgłosić swoje uprawnione żądanie zapłaty za udzielenie odpowiednich informacji w toku postępowania prowadzonego przez pozwanego komornika.

Niejako informacyjnie podać w tym miejscu należy, że do rozpoznania ewentualnej skargi na czynności komornika właściwy jest sąd, przy którym działa komornik. Jeżeli do prowadzenia egzekucji został wybrany komornik poza właściwością ogólną, skargę rozpoznaje sąd, który byłby właściwy według ogólnych zasad. Skargę może złożyć strona lub inna osoba, której prawa zostały przez czynności lub zaniechanie komornika naruszone bądź zagrożone. W niniejszej sprawie zatem skarga przysługuje również powodowi. Skarga na czynność komornika powinna czynić zadość wymaganiom pisma procesowego oraz określać zaskarżoną czynność lub czynność, której zaniechano, jak również wniosek o zmianę, uchylenie lub dokonanie czynności wraz z uzasadnieniem. Skargę wnosi się do sądu w terminie tygodniowym od dnia czynności, gdy strona lub osoba, której prawo zostało przez czynność komornika naruszone bądź zagrożone, była przy czynności obecna lub była o jej terminie zawiadomiona, w innych wypadkach od dnia zawiadomienia o dokonaniu czynności strony lub osoby, której prawo zostało przez czynności komornika naruszone bądź zagrożone, a w braku zawiadomienia od dnia dowiedzenia się przez skarżącego o dokonanej czynności. Skargę na zaniechanie przez komornika czynności wnosi się w terminie tygodniowym od dnia, w którym czynność powinna być dokonana. Odpis skargi sąd przesyła komornikowi, który w terminie trzech dni na piśmie sporządza uzasadnienie dokonania zaskarżonej czynności lub przyczyn jej zaniechania oraz przekazuje je wraz z aktami sprawy do sądu, do którego skargę wniesiono, chyba że skargę w całości uwzględnia, o czym zawiadamia sąd i skarżącego oraz zainteresowanych, których uwzględnienie skargi dotyczy.

W uzasadnieniu przedstawionego wyżej zapatrywania prawnego godzi się dodatkowo wskazać, iż zaniechanie ww. właściwego trybu rozliczania wydatków powstałych w toku danego postępowania egzekucyjnego, prowadziło do sytuacji, iż organ egzekucyjny niejako z własnych środków zmuszony byłby do pokrywania tego typu wydatków, na skutek uwzględnionych powództw wytoczonych przez podmioty udzielające mu informacji. Taki stan rzeczy w świetle obowiązujących przepisów prawa oraz zasad postępowania egzekucyjnego w ocenie niniejszego Sądu uznać należy za niedopuszczalny.

Niezależnie od przedstawionej wyżej argumentacji, próbując rozwikłać spór zainicjowany przed tutejszym Sądem, wskazać trzeba dodatkowo, że istota sporu sprowadzała się do właściwej interpretacji wskazanego wyżej przepisu art. 2 ust. 5 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 roku o komornikach sądowych i egzekucji w zw. z art. 50 ust. 10 ustawy z dnia 13 października 1998 roku o systemie ubezpieczeń społecznych w zw. z § 1 ust. 1 rozporządzenia Ministra Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 16 stycznia 2003 roku w sprawie wysokości opłat pobieranych przez ZUS za udzielenie informacji komornikom sądowym oraz trybu jej pobierania.

Sporny przepis ww. Rozporządzenia stanowi, iż opłatę za udzielenie przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych, zwany dalej Zakładem, komornikom sądowym informacji dotyczących danych zgromadzonych na koncie jednego ubezpieczonego lub jednego płatnika ustala się w kwocie 30,40 złotych. W świetle ust. § 1 Rozporządzenia kwota opłaty za udzielenie informacji, poczynając od 2004 roku podlega waloryzacji (...). Niniejszy Sąd wskazuje, że w okresie w którym udzielona była informacja, opłata za udzielenie informacji kształtowała się na poziomie 40,47 złotych.

Dokonując interpretacji ww. norm prawnych, niniejszy Sąd podzielił poglądy prawne wyrażone w tej kwestii w ramach postępowań egzekucyjnych toczących się w obszarze właściwości tut. Sadu Rejonowego, na które wskazała w odpowiedzi na pozew strona pozwana (sygn. akt VI Co 3357/14, VI Co 151/16, VI Co 593/16). Zgodzić należy się ze stwierdzeniem, że wykładania językowa § 1 ust. 1 Rozporządzenia nie daje jednoznacznej odpowiedzi na pytanie, w jakiej wysokości powinna być ustalona opłata za informację, obejmująca dane dotyczące ubezpieczonego więcej niż jednego płatnika. Należy jednak mieć na uwadze celowość wskazanego przepisu i w aspekcie wykładni funkcjonalnej, przy uwzględnieniu celowi jakiemu służą udzielone dane, dokonać jego interpretacji.

Mając na zatem na uwadze przepis art. 2 ust. 5 ww. ustawy o komornikach sądowych i egzekucji, przyjąć należy, iż chodzi o udzielenie informacji potrzebnej do prowadzenia postępowania egzekucyjnego, którą należy rozumieć jako informację pełną, odnoszącą się do określonego ubezpieczonego, bez względu na ilość kont płatników, z których częściowo informacja ta pochodzi. Sposób tworzenia informacji jest wewnętrzną procedurą instytucji zobowiązanej do jej udzielenia, a wobec tego brak jest uzasadnionych podstaw do przyjęcia, że zamiarem ustawodawcy było ustalenie opłat za poszczególne czynności dokonane w ramach tej procedury.

Mając na uwadze powyższe argumenty, Sąd oddalił powództwo jako nieuzasadnione.

SSR Monika Rabiega